

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (GESTIÓ I RECAPTACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 8 de febrer de 2023, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura per manca de resposta a una reclamació. En concret exposava el següent:

- Feia més d'un any que esperava resposta per part de l'Ajuntament a una reclamació relativa a l'embargament executat per una multa que mai va rebre per un error en l'adreça.
- Va tenir coneixement de la sanció quan va rebre la notificació de l'embargament (12 de gener de 2021) i, malgrat haver interposat recurs i haver fet diversos escrits, no hi havia rebut resposta.
- La petició dels seus escrits era poder pagar la multa amb el 50% de descompte, ja que, en no rebre les notificacions, se li havia privat d'aquest dret.
- S'ha anat adreçant regularment a l'Ajuntament per demanar resposta, però sempre li han indicat que està en tràmit i li han aconsellat que fes una reclamació de la reclamació.
- Manifesta que sent impotència de no poder obtenir la resposta deguda i creu que hi manca diligència, atès que l'Ajuntament ja ha cobrat la multa mitjançant l'embargament.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **a l'Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 10 de març de 2023, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 24 de març de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

L'escrit exposa el següent:

- L'origen del deute correspon a una sanció de trànsit per no obeir un semàfor vermell sense perill al carrer d'Aragó, de Barcelona.
- S'ha comprovat que la denúncia i la provisió de constrenyiment es van intentar notificar a l'adreça que constava en la base de dades de l'Institut Municipal d'Hisenda, amb resultat d'"Impossible lliurament, manca pis/porta, bústia nom diferent".
- Consultat el registre de la DGT, l'adreça de notificacions que hi consta és el mateix domicili que figura en el padró d'habitants de Barcelona.
- Atès que les notificacions no han estat practicades correctament, s'ha emès una proposta de resolució per anul·lar aquesta multa i retornar-ne l'import amb els interessos que hi puguin correspondre. Un cop dictada per l'òrgan competent la resolució corresponent, es notifica formalment a la persona interessada.

CONSIDERACIONS

1. Resolució del cas

Primerament, aquesta Sindicatura vol agrair a l'Institut Municipal d'Hisenda la celeritat a l'hora de revisar l'expedient objecte de queixa i d'emetre la proposta de resolució per la qual s'anul·la la sanció corresponent a l'expedient sancionador.

Des que la Sindicatura va demanar la informació fins que es va emetre la proposta van transcórrer menys de quinze dies.

2. Règim de notificacions de sancions administratives

És doctrina reiterada del Tribunal Constitucional (entre d'altres, la sentència 157/2007, de 2 de juliol; 54/2003, de 24 de març, i 145/2004, de 13 de setembre) que **cal garantir el dret de defensa i el dret de ser informat de la infracció corresponent en els procediments administratius sancionadors**, d'acord amb l'article 24 de la Constitució espanyola.

L'exercici d'aquests drets pressuposa notificar degudament a la persona implicada la incoació del procediment, perquè només així podrà exercir l'efectiva possibilitat de defensa davant la infracció que se li imputa abans que l'Administració prengui una decisió definitiva.

Per aquesta raó, hi ha una jurisprudència constant i reiterada que diu que sempre que sigui possible **ha de practicar-se la notificació en el domicili de la persona interessada i**, només en darrer terme, recórrer a la notificació edictal.

En aquest sentit, és exigible a l'Administració una diligència especial perquè garanteixi i possibiliti a la ciutadania l'exercici dels seus drets, de la mateixa manera que li exigeix les obligacions.

Les notificacions de les denúncies per infracció de trànsit tenen la seva pròpia peculiaritat segons l'article 87 i següents del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV), que estableix que les denúncies, en principi, s'han de lliurar en el mateix acte, és a dir, en mà.

No obstant això, les denúncies es podran notificar posteriorment conforme al règim ordinari de notificacions d'actes administratius en determinats supòsits, entre els quals s'inclouen les infraccions d'estacionament sense la presència del conductor, com va passar en aquest cas.

Aquest **règim ordinari de notificacions d'actes administratius** és el previst en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), les principals característiques del qual són les següents:

- Les notificacions s'han de practicar preferentment per mitjans electrònics i, en tot cas, quan la persona interessada estigui obligada a rebre-les per aquesta via. Les persones físiques, en principi, no ho estan (art. 40 LPACAP). En línia amb el que s'ha mencionat, l'Ajuntament de Barcelona ha habilitat un tràmit electrònic per designar un correu electrònic per a la pràctica de notificacions electròniques.

Les administracions amb competències sancionadores en matèria de trànsit, en primer lloc, han de notificar els actes administratius corresponents a l'adreça electrònica viària (DEV). Si la persona interessada no en té, la notificació s'ha d'efectuar al domicili que hagi indicat expressament per al procediment i, si no n'hi ha, **al domicili que figuri en els registres de la Direcció General de Trànsit** (art. 90 LSV).

- Les notificacions són vàlides sempre que permetin tenir constància del seu enviament o posada a disposició, de la recepció o l'accés per part de la persona

interessada o la seva representant, de les dates i les hores, del contingut íntegre i de la identitat fidedigna de la persona remitent i la destinatària. L'acreditació de la notificació efectuada s'ha d'incorporar a l'expedient (art. 41.1 LPACAP).

- Quan la notificació es practiqui al domicili de la persona interessada, en cas que no hi sigui, se'n pot fer càrrec qualsevol persona de més de 14 anys sempre que faci constar la seva identitat (art. 42.2 LPACAP).
- Si ningú no es fa càrrec de la notificació, s'ha de fer constar aquesta circumstància en l'expedient, juntament amb el dia i l'hora en què es va intentar fer la notificació. L'intent de notificació es repetirà una vegada més dins dels tres dies següents, en una hora diferent. En cas que el primer intent de notificació s'hagi efectuat abans de les 15.00 hores, el segon serà després de les 15.00 hores i viceversa, i cal deixar almenys una diferència de tres hores entre els dos intents de notificació. Si el segon intent també és infructuós, procedirà fer una notificació edictal (art. 42.2 LPACAP i 90.3 LSV).
- La notificació es farà a través d'un anunci al BOE quan les persones interessades d'un procediment siguin desconegudes, s'ignori el lloc de la notificació o bé, un cop aquesta s'hagi intentat, no s'hagi pogut practicar (art. 44 LPACAP). Per la seva banda, l'article 91 de l'LSV també preveu que les notificacions infructuoses es publicaran al BOE i es consideraran notificades vint dies després de la seva publicació. En la pràctica, es publiquen al Taulell Edictal de Sancions de la DGT (TESTRA) i, de manera simultània, al Taulell Edictal Únic (TEU) del BOE.

Les **notificacions d'actes administratius en matèria tributària** tenen algunes especificitats d'acord amb els articles 109 i següents de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària: entre d'altres, que amplien les opcions de l'adreça on dirigir les notificacions, també amplien les persones legitimades per fer-se'n càrrec, i es preveu la notificació de compareixença a través de la publicació edictal al BOE.

En el cas que ens ocupa, queda acreditat que l'**Institut Municipal d'Hisenda no va notificar correctament** cap dels tràmits del procediment sancionador, atès que va utilitzar una adreça incorrecta (pis erroni, principal 1a) que no és la que està registrada a la DGT, on consta correctament que el pis és l'àtic 1.

En canvi, sí que va notificar correctament la diligència de constrenyiment que sí que es va dirigir al pis correcte de l'adreça de la interessada.

3. Manca de resposta al recurs

Un cop s'ha produït un acte administratiu a través del procediment corresponent, l'ordenament jurídic reconeix, a les persones destinatàries de l'acte, la possibilitat

d'impugnar-lo davant de la mateixa Administració pública que ha dictat l'acte (o, si escau, davant dels tribunals de la jurisdicció contenciosa administrativa).

Els recursos administratius són actes de les persones administrades mitjançant els quals se sol·licita la revocació o la reforma d'un acte administratiu previ, i esdevenen una garantia de la ciutadania davant de l'actuació administrativa.

En el cas que ens ocupa, la ciutadana va exercir en diverses ocasions alguna de les accions que l'emparaven.

- Interposició de recurs el 15 de desembre de 2021
- Escrit d'al·legacions per instància el 21 de gener de 2022
- Tres reclamacions IRIS amb resposta que informava que el recurs estava "en tramitació": de 5 d'abril de 2022, de 21 de juliol de 2022 i de 3 de novembre de 2022.

No ha sigut fins que s'ha interposat aquesta queixa i fins la nostra petició d'informació a l'Institut Municipal d'Hisenda que aquest organisme ha emès una proposta de resolució.

En aquest sentit, convé recordar que l'article 46 de la Llei 1/2006, de 13 de març, de règim especial del municipi de Barcelona, regula el recurs d'alçada davant l'alcaldia contra els actes d'aplicació dels tributs i els ingressos de dret públic (com són les multes i sancions), al qual és aplicable el règim del recurs de reposició de l'article 14 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (TRLRHL).

L'article 14.2 del TRLRHL disposa que el recurs s'ha de resoldre en el termini d'un mes comptat des de l'endemà de la seva presentació. Doncs bé, en el cas que ens ocupa han transcorregut aproximadament un any i tres mesos fins que s'hi ha donat resposta, **un termini que és clarament excessiu i evitable.**

El principi de bona administració inclou el deure de l'Administració de resoldre expressament les peticions i reclamacions que li presenti la ciutadania i de donar resposta a les sol·licituds que aquesta adreci a l'Administració. Així ho estableix també l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i l'article 53 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que menciona l'obligació de les administracions públiques catalanes de dictar una resolució expressa en tots els procediments i de notificar-la, en aquest cas, donar resposta a la instància presentada per la ciutadana.

La jurisprudència també és eloqüent en aquest sentit, tal com mostra la Sentència del Tribunal Suprem de 28 de maig de 2020 (entre moltes altres):

“[...] el deure jurídic de resoldre les sol·licituds, reclamacions o recursos no és una invitació de la llei a la cortesia dels òrgans administratius, sinó un estricte i rigorós deure legal que obliga tots els poders públics, per exigència constitucional (articles 9.1, 9.3, 103.1 i 106 CE), i la seva inobservança arrossega també el trencament del principi de bona administració, que no només juga en el terreny dels actes discrecionals ni en el de la transparència, sinó que, com a pressupòsit bàsic, exigeix que l'Administració compleixi amb els seus deures i mandats legals estrictes i no s'empari en la seva infracció per causar un perjudici innecessari a la persona interessada”.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda no ha estat ajustada a dret ni eficaç**, si bé posteriorment ha resolt l'expedient i ha estimat el recurs de la interessada.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.